

ALİ COŞKUN

Yeni Türk Ticaret Kanunu Tasarısının İş Dünyasına Getirdiği Yenilikler

Hızlı bir değişim ve dönüşüm sürecinin yaşandığı dünyada, ülkemiz gelişmeleri yakından takip ediyor

Bilindiği üzere, tüm dünyada hızlı bir değişim ve dönüşüm süreci yaşanmaktadır. Dünyanın yeniden yapılandığı bu süreçte, siyasi ve ideolojik dengeler yerine, özellikle ekonomik-teknolojik ve bölgesel güç odaklı yeni dengeler oluşmakta ve ekonomik sınırlar ortadan kalkarak rekabet ön plana çıkmaktadır.

Uluslararası ticaretin serbestleştirilmesi yolunda önemli adımların atıldığı günümüz dünyasında, rekabette geri kalmamanın yolu ise hiç şüphesiz güçlü bir ekonomik yapıya sahip olmaktan geçmektedir.

Yaşanan tüm bu gelişmelerin bilincinde olan ülkemiz, özellikle 4 yıllık süreçte; üst üste 19 çeyrektir yaşanan büyümede, enflasyonun düşürülmesinde, özelleştirmede, ihracatın artırılmasında, borç yükünün azaltılmasında, doğrudan yabancı sermaye girişinde ve daha birçok konu ve alanda, önemli gelişmeler kaydetmiştir. Elbette ki bu gelişmede özel sektörün katkısı oldukça büyük olmuştur.

Amacımız, dünyada yaşanan gelişmeleri ve bu alandaki ihtiyaçları da göz ününde bulundurarak iş dünyamızı rekabet gücü yüksek bir konuma kavuşturmaktır.

Bununla birlikte, tüm ülkelerin yaşadığı değişim ve dönüşüm sürecinde, ülkemizin ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarını ve beklentilerini karşılayacak, AB mevzuatı ile de uyumlu, yeni bir Türk Ticaret Kanunu'nun hayata geçirmesi büyük önem taşımaktadır.

Nitekim bu kapsamda, Adalet Bakanlığı'nca 1999 yılında oluşturulan "Türk Ticaret Kanunu Komisyonu" tarafından uzun ve özverili bir çalışma neticesinde hazırlanan "Türk Ticaret Kanunu Tasarısı" 2005 yılı Mart ayı başında kamuoyuna sunulmuş, değerlendirme ve öneriler için kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınmıştır.

50 yıllık Türk Ticaret Kanunu değişiyor

Öte yandan, 1 Ocak 1957 tarihinden beri yürürlükte olan 6762 sayılı "Türk Ticaret Kanunu", o zamanın en iyi Ticaret Kanunları emsal alınmak ve çağın ihtiyaçları da göz önünde bulundurulmak suretiyle hazırlanmıştır.

Türk Ticaret Kanunu sayesinde, bu Kanunun kurumları ve hükümleri kapsamında, özgün öğretiler oluşmuş ve ufuk açan yargı kararları verilmiştir.

Ancak; bütün kanunlarda olduğu gibi Türk Ticaret Kanunu da, yürürlüğe girdiği zamanın sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarına göre düzenlenmiş olmasına rağmen; sürekli değişen, gelişen ve yeni hükümlere ihtiyaç gösteren sosyal hayata ilişkin taleplerin gerisinde kalmıştır.

Ayrıca, Kanunun yürürlükte kaldığı yaklaşık elli yıllık süreçte, kanun açısından da oldukça önemli gelişmeler meydana gelmiştir.

Bu gelişmelerin bazılarını;

- Avrupa Birliği Süreci,
- Dünya Ticaret Örgütünün Kurulması,
- Bilim ve teknoloji alanında meydana gelen olağanüstü gelişmeler,
- Bölgesel ve küresel diğer gelişmeler

şeklinde sıralayabiliriz.

Tüm bu gelişmeler, ülkemizin sosyal, kamusal, ticari ve sanai yaşantısını derinden etkilemiş; özellikle para, sermaye piyasaları başta olmak üzere, mal ve hizmet piyasalarını bölgesel ve küresel etki alanlarına sokmuştur.

Her ne kadar, değişen ve gelişen ihtiyaçlar karşısında, Türk Ticaret Kanunu'nda da zaman zaman değişiklikler yapılmasına rağmen, bu büyüklükteki bir kanunda, tüm dengeler ve sektörler arasındaki ilişkiler dikkate alınarak geniş kapsamlı bir revizyon yapılması ihtiyacı bu güne kadar karşılanamamıştır.

Öte yandan, ülkemizin Avrupa Birliğine giden süreçte aday ülke olarak, 3 Ekim 2005 tarihinden itibaren de tam üyelik için müzakerelere başlamış olması karşısında, başta temel kanunlar olmak üzere, tüm mevzuatın Avrupa Birliği Müktesebatı ile uyumlu hâle getirilmesi zorunluluğu doğmuştur.

Bunun dışında yeni bir Türk Ticaret Kanunu yapılmasının; tüketicinin korunması, şirketlerde pay sahipliğinin ve demokrasinin gelişmesi, elektronik ortamda hukukî işlem kurmanın yaygınlık kazanması, gibi çok özel nedenleri vardır.

İşte yukarıda sayılan nedenler ile Türk işletmelerinin, uluslararası rekabet piyasalarında daha rahat çalışabilmelerini sağlayacak kurum ve sistemlere yer veren, Türkiye'nin güncel, orta ve uzun vadeli gereksinimlerine cevap oluşturabilecek mekanizmaları ve hükümleri içeren, modern ticaret hukukuyla örtüşen, mevcut bilimsel birikimin korunması ve yargı kararlarıyla bugüne kadar sağlanmış olan hukukî gelişimin sürdürülmesi amacı ile Türk Ticaret Kanunu Taslağı hazırlanmıştır. Söz konusu Taslağın TBMM Komisyonlarında görüşülmesine devam edilmektedir.

Tasarı ile ticari hayatımıza birçok yeni düzenlemeler getiriliyor

Tasarının kanunlaşmasıyla birlikte iş dünyası açısından getirilen bazı yenilikleri şu şekilde sıralamak mümkündür;

Artık, şirketler uluslararası standartlarda defter tutacaklardır.

Şirketlerin genel durumunun pay sahiplerine doğru olarak sunulması amacıyla her şirket bağımsız olarak denetlenecektir.

Şeffaflığın sağlanması amacıyla her sermaye şirketi web sitesi açacaktır.

Şirketlerin yönetim kurulu ve genel kurul toplantıları elektronik ortamda yapılabilecektir.

Ticaret sicili kayıtları elektronik ortamda tutulacaktır.

Şirket birleşmelerinde aynı türden olma şartı kaldırılmıştır.

Şirket bölünmelerine ilişkin yasal düzenlemeler yapılmıştır.

Şirketler topluluğu, hukukumuzda ilk defa düzenlenmiştir.

Sermaye piyasası kanununa tabi olmayan anonim şirketlerde kayıtlı sermaye sistemine geçilebilecektir.

Tek kişilik anonim ve limited şirket kurulabilecektir.

Halktan izinsiz para toplayanlar hakkında hapis cezası getirilmektedir.

İş dünyamız açısından da önemli değişikliklere imza atan Tasarının yasalaşmasından sonra, ileri düzenlemeleri Bakanlığımıza bırakılan hususlarda da gerekli çalışmalar yürütülerek en kısa süre içinde sonuçlandırılacaktır.

Yapılacak bu düzenlemelerin hazırlanmasında; ilgili taraflarla, istişare ve koordinasyona özel bir önem vereceğiz.

Sonuç: değerli bilim adamlarımızın, yüksek yargı organları mensuplarımızın ve ilgili kamu kurum ve kuruluş temsilcilerimizin büyük özveri ile hazırladıkları Yeni Türk Ticaret Kanunu Tasarısının, gerek güncel lisan bakımından gerek işletmelerimiz için getirdiği yenilikler ve yükümlülükler bakımından, hukuk hayatımızın çok önemli bir alanını düzenlediğine inanıyor, başta iş dünyası olmak üzere, ülkemize hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Tasarıyla; Sermaye piyasası kanununa tabi olmayan anonim şirketlerde **kayıtlı sermaye** sistemine geçilebilecektir. **Tek kişilik** anonim ve limited şirket kurulabilecektir. Halktan izinsiz para toplayanlar hakkında **hapis cezası** getirilmektedir.